

Quid nunc? A kritikus leteszi a tollat. Hárman valának együtt: Szondy György, Sebestyén Károly és Kékly Lajos. Mindhárman *egybehangzólag*, sőt néha *ipsissimis verbis* dicsérik Csathó Kálmánt. Mit lehet ez ellen tenni? Csak aztán a Nobel-díjra ne jelöljék Csathót . . . Mert még megesik, hogy a svédországi három kritikusok neki ítélik a pálmát.¹⁾

(Ujpest.)

Garázda Péter.

EGYHÁZMŰVÉSZET?

A belvárosi Szent Ferenc-rendi atyák templomának áhftatos csendjét ismét megzavarta a festő-állványok összetákolása. És amikor az állványokat szétcsúszdék, a csöndet, elmélyedést kereső hívőket fájdalmas meglepetés érte. A szentély üres, negyedik falterületét, amelyet üresen hagyott Tardos-Krenner Viktor ecsetje, befestették. Nem tudjuk, ki a művész, nem is kutatjuk nevét, de megdöbbenve állunk ez előtt az érthetetlen, rikító színezésű, hazug vásári kép előtt. Amikor 1926-ban újrafestették a ferenc-rendi atyák templomát, akadt kritikus, aki kifogásolta a hangos neo-barok freskókat egy olyan helyen, ahol az uralkodó szellem egészen más irányú . . . És öt év után ismét csak panaszos szavunkat hallathatjuk: miért nem mernek egyházi festőink nyugat felé nézni, miért nem modernnek, miért nem tanulnak Maurice Denis-től, miért erőszakolják a „hivatalos“, de hamis stílust, miért kell utánozni, miért nem lehet egyénit, újat, de éppen olyan őszintét, megkapót alkotni, mint amilyenek a maguk nemében a régi művészet vallásos tárgyú alkotásai? A magyar egyházművészet avult formákba merevedik, izléstelen vásári árú lesz. Az elrontott ferences templom, reméljük, újabb tanulmány lesz a jövőre és illetékes körök fel fognak végre figyelni a magyar művészetnek erre a szegényletes hiányára.

(Esztergom.)

Mohai Ágnes.

CSODABOGÁR.

Szinte háborzongató olvasni az izléstelenségnek és indiszkréciónak azt a buján tényező tömegét, amely nap-nap után a magyar sajtót teletömi. Sehoh a világon nem túrná a közvélemény az alábbi megjegyzéseket, amiket *Ki hol tölti a Szilvesztert?* címmel egy Ujhelyi József nevű riporter firkált a *Reggeli Ujság* dec. 29-i számába:

. . . Zichy János gróf és Mészáros Paulette a Ritz után a Moulin Rouge-ban . . . Hoffmann Pálné és Kendeffy János a Parisien Grill-ben lesznek éjjel után. Titkos Mona és Eszterházy Tamás a Newyorkban vacsoráznak s vacsora után a Titkos-villában szórakoznak a Svábhegyen. Zilahy Irén és Benedek László egyetemi tanár éjjelutánra foglaltak asztalt a Ritzben . . . Krammer ezredes és Lucy Wood a Newyorkban vacsoráznak és utána az Admiral-ba mennek..

¹⁾ P. S. Nem követjük Garázda Pétert a humor útjaira és a cikkel szemben azt is ki kell jelentenünk, hogy nem tulajdonítunk nagyobb fontosságot az idézett párhuzamos helyeknek. Egy hivatkozás ugyan nem ártott volna és fatális, hogy éppen a megkritizált Szondy befolyása alá került Kékly de mindez távolról sem olyan természetű, hogy bizalmatlanságot keltsen Kékly Lajos kritikai műhelye iránt vagy pláne valamit is levonna az ő tudományos érdemeiből. Szerk.

Ugyanakkor, mikor a hatalomra törő prűdéria és a hipokrata álmorál terrorja nehezedik egyes közéleti szereplők életére, a másik oldalon — ugyan-csak a közvélemény helyeslése és szemhunyorítása mellett — társaságbeli intimításokat teregetnek ki. Meg is történik, hogy a frivol Intim Pista talán ugyanaznap és talán ugyanabban az ujságban, amikor és ahová a bár-tudósítást írta, kivégez egy pántlikás kalapú nagyságot a reggeli kávé mellé. A publikum pedig épül.

*

Ludendorff a *Saarbrücker Landeszeitung*-ban nyílt levelet tett közzé, amely ezekkel a szavakkal végződik:

Ich brauche nicht zu sagen, dass ich . . . das Christentum als unvereinbar mit Deutscher Art ablehne.

Mi történt Ludendorffal, hogy Szépvízi Balás Bélával egy véleményre jutott?

*

Csak legújabban tudtuk meg, hogy Mátyás király és Kún Béla — a kúnok nemes nemzetsége révén, — fajrokonságban állanak egymással. Az *Encyclopaedia Britannica* 14. kiadásában (VI: 859.) olvasható:

The Cumans . . . produced a dynasty in Egypt and two in Bulgaria, and intermarried with the kings and princes of Kiev, Serbia and Hungary. Mathias Corvinus himself is said by some to have been of Cuman origin, and so, to judge from his name (!) was Béla Kun, the Communist dictator of Hungary in 1919.

A *Cumans or Comans* című cikk szerzőjéről ezt mondja a lexikon: „Carlile Aylmer Macartney, Scholar of Trinity College, Cambridge; H. B. M. Acting Consul for Austria, 1921—6. Passport Control Officer for Austria, 1922—5. Intelligence Officer, League of Nations Union, 1926.

*

Ij. Hegedűs Sándor nyilatkozott eddigi irodalmi működéséről az *Estben* (jan. 9.). A büszke nyilatkozat érthető csodálkozást keltett, sőt némi ijedelmet is okozott:

Tizenhét, egész estét betöltő darabot írtam, amelyből nyolc kiadatlan. Hétszáz novellám forog különböző nyelveken. Ötven kötetet írtam eddig és azt állíthatom, hogy eddigi írásaimban egymillió nyomtatott sort írtam le.

Ötven kötet! Ki tud róla? Ha az olvasók és a kritikusok ismerik az ötven kötetet, akkor fölösleges fölvilágosítani őket. Ha pedig nem ismerik? Egy millió sor . . . Egy olyan író részéről, akiről az utókor azt sem fogja tudni, hogy létezett.

LEVELESTÁR.

Fóti József Lajos. Francia és magyar helyesírási hibáktól, magyartalanúságoztól hemzsegő kézirata nem közölhető. — *Jean Girard*. Jól tette, hogy nem írt Fóti József Lajos francia Ady-fordításairól. Szégyene ez a kötet a magyar irodalom külföldi „propagandájának”. Egyébként Dami lesújtó kritikája is